

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

**Η Ψυχοθεραπεία Κοινωνικής και Συναισθηματικής
Ανάπτυξης ΨΚΣΑ στον Αυτισμό χαμηλής και μέσης ανάγκης
για υποστήριξη (Μ & ΥΛΑ):**

Εισαγωγή στις βασικές έννοιες και τη θεραπευτική πρακτική

7^η Σειρά

Συνολική διάρκεια εκπαίδευσης 48 ώρες

- ❖ 26 ώρες ασύγχρονη εκπαίδευση
(αποστολή βιντεοσκοπημένων εισηγήσεων)
- ❖ 16 ώρες ζωντανές διαδικτυακές συναντήσεις
 - ❖ 6 ώρες ομαδική εποπτεία

Αποστολή βιντεοσκοπημένων εισηγήσεων
22/11/2024, 20/12/2024, 24/1/2025, 14/2/2025

Διαδικτυακές ζωντανές συναντήσεις
14/12/2024, 18/1/2025, 8/2/2025, 1/3/2025

Εποπτικές συναντήσεις
15/3/2025, 5/4/2025

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

Ομάδα Σχεδιασμού: Ε. Αγγελίδη, Α. Βαδόλας, Ν. Μαυροειδή, Π. Χούλη

Οργάνωση: Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης & Εκπαίδευσης.

Κέντρο Παιδιού & Εφήβου

Εισαγωγή

Η ψυχοθεραπευτική προσέγγιση των δυσκολιών που παρουσιάζουν τα άτομα με αυτισμό εντάσσεται στη συνολική και σφαιρική διαχείριση των δυσκολιών αυτών, ιδιαίτερα σε άτομα με αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών.

Έχει υποστηριχθεί πως επιτυχημένες ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις για τον αυτισμό συνθέτουν στοιχεία διαφορετικών προσεγγίσεων, τροποποιημένα ώστε να ταιριάζουν στον τρόπο σκέψης των ατόμων με αυτισμό και προσαρμοσμένα στο εκάστοτε άτομο και την οικογένειά του (Trevarthen, Aitken, Paroudi & Roberts 1996, Klauber, 2004).

Στο Κέντρο Παιδιού και Εφήβου αναπτύσσουμε και εξελίσσουμε συστηματικά τα τελευταία 16 χρόνια, μέσα από την κλινική ψυχοθεραπευτική μας πρακτική με άτομα χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών, την ψυχοθεραπεία Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ανάπτυξης (ΚΣΑ) η οποία περιέχει στοιχεία από τη γνωσιακή - συμπεριφοριστική προσέγγιση, την ψυχοδυναμική προσέγγιση, και τις θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας.

Στόχος της θεραπευτικής παρέμβασης είναι η αναγνώριση, έκφραση, επεξεργασία και διαχείριση των συναισθημάτων του θεραπευόμενου ώστε να τροποποιηθεί αντίστοιχα η συμπεριφορά του, να ομαλοποιηθεί η ένταξή του στο εκάστοτε κοινωνικό περιβάλλον και να προληφθούν /αντιμετωπισθούν συνυπάρχουσες αγχώδεις ή καταθλιπτικές εκδηλώσεις.

Κεντρικό ρόλο στην ψυχοθεραπεία ΚΣΑ έχουν η ενίσχυση της αλληλεπίδρασης και η καλλιέργεια της θεραπευτικής σχέσης ανάμεσα στο θεραπευόμενο και τον θεραπευτή καθώς λειτουργούν ως εργαλεία κατανόησης, υποστήριξης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Το σεμινάριο αφορά στην παρουσίαση των βασικών εννοιών της ψυχοθεραπείας Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ανάπτυξης (ΚΣΑ) όπως αυτή δομείται με τη συνθετική χρήση διαφορετικών ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων απευθυνόμενη στις δυσκολίες που παρουσιάζουν τα άτομα με αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών σε συγκεκριμένους τομείς της ανάπτυξης.

Στόχοι

Έκθεση σε και Εξοικείωση των συμμετεχόντων με:

- Τις βασικές έννοιες της Ψυχοθεραπείας Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ανάπτυξης-ΨΚΣΑ.
- Τα κύρια χαρακτηριστικά του αυτισμού χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών.
- Τη μεθοδολογία εφαρμογής και υλοποίησης της ΨΚΣΑ στα πλαίσια της διαχείρισης και αξιοποίησης των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών των ατόμων με αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών
- Έτσι ώστε οι συμμετέχοντες:
 - Να προσεγγίσουν τη χρήση της ΨΚΣΑ στην κλινική τους πρακτική, ή/και
 - Να οργανώσουν την ήδη εφαρμοζόμενη θεραπευτική τους πρακτική στην ΨΚΣΑ.
 - Να βελτιώσουν και να εμπλουτίσουν σφαιρικά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν

Περιεχόμενο

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΚΣΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- ✓ Κλινικά Χαρακτηριστικά του αυτισμού χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών
- ✓ Η έννοια της νευροποικιλότητας (neurodiversity): διαφορετικές προσεγγίσεις
- ✓ Γνωστικές θεωρίες για τον αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών
- ✓ Εισαγωγή στην Ψυχοθεραπεία Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ανάπτυξης
- ✓ Διαδικασία παραπομπής και αξιολόγησης. Τομείς αξιολόγησης και θεραπείας.
- ✓ Κλινική Συνέντευξη: Κλινική παρατήρηση, συζήτηση και παιχνίδι
- ✓ Από την κλινική παρατήρηση στη σύνταξη της έκθεσης

Ζωντανή διαδικτυακή συνάντηση

- Γνωριμία συμμετεχόντων
- Επίλυση αποριών/ Συζήτηση
- Κλινική άσκηση

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Θεραπευτική σχέση και θεραπευτικό πλαίσιο: ατομική & ομαδική θεραπεία

- ✓ Θεραπευτικό πλαίσιο (εμπιστοσύνη κλπ)
- ✓ Παράμετροι θεραπευτικού πλαισίου (χώρος – χρόνος)
- ✓ Θεραπευτική σχέση
- ✓ Μεταβίβαση – Αντιμεταβίβαση
- ✓ Ομαδική ΨΚΣΑ
- ✓ Προϋποθέσεις ένταξης σε ομάδα ΨΚΣΑ

Ο ρόλος του θεραπευτή στην Ψυχοθεραπεία Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ανάπτυξης. Αντιμεταβιβαστικά συναισθήματα.

- ✓ Ματαίωση θεραπευτή
- ✓ Προτάσεις θεραπειών
- ✓ Γονείς παιδιών με αυτισμό
- ✓ Ο Θεραπευτής ΨΚΣΑ
- ✓ Mentoring

Δεξιότητες συμβουλευτικής ψυχοθεραπείας

- ✓ Θεραπευτικές τεχνικές ΨΚΣΑ
- ✓ Ψυχοδυναμική Ψυχοθεραπεία
- ✓ Ενσυναισθητική επικύρωση

Ορισμός και στάδια ανάπτυξης της κοινωνικής επικοινωνίας. Κλινική Εικόνα και δυσκολίες στον αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών

- ✓ Σχεδιασμός αξιολόγησης και θεραπευτικής παρέμβασης στο τομέα της κοινωνικής επικοινωνίας
- ✓ Ορισμός, στάδια ανάπτυξης, έκφραση και κατανόηση, κυριολεκτικός και μεταφορικός λόγος, επικέντρωση της προσοχής σε κοινωνικά σημαντικές πληροφορίες, λεξιλόγιο, επαναληπτικές/στερεότυπες ερωτήσεις, δεξιότητες διαλόγου (πρωτοβουλία, ανταπόκριση,

εναλλαγή σειράς, εκδήλωση ενδιαφέροντος για τον συνομιλητή, μεταφορά πληροφοριών, ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, πραγματολογία), δεξιότητες και εικόνα εξωλεκτικής επικοινωνίας (κίνηση σώματος, εκφράσεις προσώπου κοκ).

Θεραπευτική Παρέμβαση ανάλογα με τις ανάγκες υποστήριξης

- ✓ Βασική Προϋπόθεση Ψυχοθεραπείας Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ανάπτυξης
- ✓ Στρατηγικές για Ανάπτυξη της Επικοινωνίας
- ✓ Κοινωνική Χρήση της γλώσσας
- ✓ Οπτικό Υλικό
- ✓ Στρατηγικές βελτίωσης βλεμματικής επαφής/σώματος
- ✓ Στόχοι ΨΚΣΑ
- ✓ Χαιρετισμός/Αποχαιρετισμός
- ✓ Δεξιότητες συζήτησης κ.ά.

Ομάδες κοινωνικών δεξιοτήτων (κοινωνική λέσχη – ομάδες ψυχαγωγίας)

- ✓ Ορισμός
- ✓ Ερευνητικά δεδομένα
- ✓ Στόχοι
- ✓ Διαδικασία ένταξης και αξιολόγησης
- ✓ Οργάνωση και τρόπος λειτουργίας
- ✓ Κοινωνική λέσχη
- ✓ Ομάδα ψυχαγωγίας
- ✓ Συνεργασία με πλαίσια θεραπευτές
- ✓ Ομάδες ΨΚΣΑ κοινωνικών δεξιοτήτων
- ✓ Δεξιότητες φιλίας κλπ.

Ζωντανή διαδικτυακή συνάντηση

- ✓ Επίλυση αποριών
- ✓ Κλινική άσκηση / Συζήτηση

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΞΙΑ ΣΚΕΨΗΣ

Ορισμός συναισθηματικής νοημοσύνης & στάδια συναισθηματικής ανάπτυξης. 4β) Εικόνα και δυσκολίες στον αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών.

- ✓ Ορισμός, στάδια συναισθηματικής ανάπτυξης, κατανόηση βασικών και σύνθετων συναισθημάτων σαν έννοιες, αναγνώριση από εκφράσεις προσώπου-φωτογραφίες, σχέδια, συσχέτιση συναισθημάτων με γεγονότα σε αλληλουχίες

Αξιολόγηση συναισθηματικής νοημοσύνης

- ✓ Στόχοι
- ✓ Μέθοδοι και εργαλεία
- ✓ Αναγνώριση, ονομασία και κατανόηση συναισθημάτων
- ✓ Συναισθηματική μνήμη
- ✓ Διαχείριση συναισθημάτων
- ✓ Έκφραση συναισθημάτων
- ✓ Ενσυναίσθηση

Θεραπευτική παρέμβαση ανάλογα με τις ανάγκες υποστήριξης. Ατομικές & Ομαδικές Συνεδρίες

- ✓ Παρεμβάσεις με εκπαιδευτικό χαρακτήρα/με χρήση βίντεο/γνωσιακή συμπεριφορική θεραπεία
- ✓ Μέσα και τεχνικές παρέμβασης
- ✓ Παρέμβαση σε ομάδα

Ορισμός και στάδια ανάπτυξης της ευελιξίας της σκέψης. 18 β) Εικόνα και δυσκολίες στον αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών

- ✓ Σχεδιασμός αξιολόγησης και θεραπευτικής παρέμβασης στον τομέα της ευελιξίας της σκέψης
- ✓ Ορισμός, στάδια ανάπτυξης, συγκεκριμένη σκέψη, παιχνίδι, εμμονές και ψυχαναγκασμοί, ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, στερεότυπες/επαναληπτικές ερωτήσεις.

Αξιολόγηση της ευελιξίας της σκέψης. α) Παρουσίαση εργαλείων β) Αξιολόγηση της ευελιξίας της σκέψης μέσα από το παιχνίδι + ψυχοεκπαιδευτικές δραστηριότητες.

- ✓ Αυτισμός, ευελιξία και παιχνίδι
- ✓ Τομείς και μέθοδοι αξιολόγησης
- ✓ Αξιολόγηση δημιουργικότητας
- ✓ Αξιολόγηση αυθορμητισμού
- ✓ Αξιολόγηση αναπτυξιακής εξέλιξης παιχνιδιού
- ✓ Συμβολική/κοινωνική διάσταση

Θεραπευτική παρέμβαση ανάλογα με τις ανάγκες υποστήριξης 1. Χρησιμοποιώντας το παιχνίδι

- ✓ Το παιχνίδι ως θεραπευτικό μέσο
- ✓ Τεχνικές παρέμβασης
- ✓ Μοτίβα αλληλεπίδρασης
- ✓ Επίλυση προβλημάτων
- ✓ Συμβολική κατανόηση
- ✓ Ερμηνεία στις δράσεις των παιδιών με αυτισμό
- ✓ Εξέλιξη παρέμβασης

Θεραπευτική παρέμβαση ανάλογα με τις ανάγκες υποστήριξης 2. Άλλες επιλογές θεραπευτικής παρέμβασης

- ✓ Γιατί είναι σημαντική η ευελιξία της σκέψης;
- ✓ Η στάση του θεραπευτή
- ✓ Θεραπευτικό παράδοξο
- ✓ Οπτικά προγράμματα
- ✓ Κοινωνικές ιστορίες κ.ά.

Η ηθική ανάπτυξη στον αυτισμό

- ✓ Το αίσθημα του δικαίου στα άτομα με ΔΑΦ

Ζωντανή διαδικτυακή συνάντηση

- ✓ Επίλυση αποριών
- ✓ Παρουσιάσεις περιστατικών από εκπαιδευόμενους
- ✓ Συζήτηση

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΜΕΩΝ

Ορισμός και στάδια ανάπτυξης αντίληψης εαυτού. Εικόνα και δυσκολίες στον αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών

Ορισμός, στάδια ανάπτυξης, εικόνα εαυτού γνωσιακά και ως εσωτερική αναπαράσταση, εικόνα σώματος, αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, αίσθηση συνέχειας εαυτού μέσα στο χρόνο, αυτοβιογραφική μνήμη, σωματικές αλλαγές στα στάδια ανάπτυξης, θετικά στοιχεία και δυσκολίες, αυτογνωσία, διαφορετικότητα.

Αυτοβιογραφική μνήμη και αίσθηση συνέχεια εαυτού μέσα στο χρόνο. β) Εικόνα και δυσκολίες στον αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών

- ✓ Λειτουργία της μνήμης
- ✓ Βιογραφική μνήμη και λειτουργίες αυτής
- ✓ Αυτοβιογραφική μνήμη και αίσθηση εαυτού
- ✓ Κατανόηση/επίλυση προβλημάτων
- ✓ Αυτοβιογραφική μνήμη και αυτισμός

Θεραπευτική παρέμβαση ανάλογα με τις ανάγκες υποστήριξης 1.

- ✓ Θεραπευτικό Περιβάλλον και Θεραπευτικά Προγράμματα
- ✓ Ενίσχυση αυτοκαταγραφής και επίγνωση σώματος
- ✓ Θετικός επικοινωνιακός κύκλος: Waiting – Following – Naming – Confirming
- ✓ Ανάπτυξη αυτογνωσίας και αυτοαναφοράς
- ✓ Ενίσχυση αυτοεκτίμησης και ενεργοποίηση των δυνάμεων του παιδιού

Θεραπευτική παρέμβαση ανάλογα με τις ανάγκες υποστήριξης 2. Χρησιμοποιώντας το παιχνίδι.

- ✓ Θεραπευτική παρέμβαση
- ✓ Στόχοι
- ✓ Συναισθηματική επίγνωση
- ✓ Αφηγηματική κατανόηση
- ✓ Αυτεπίγνωση
- ✓ Διάγνωση
- ✓ Αυτοεκτίμηση
- ✓ Επίλυση προβλημάτων

Αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων στον αυτισμό

- ✓ Αποτελεσματικότητα (effectiveness)
- ✓ Αποδοτικότητα (efficiency)
- ✓ Αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων στις ΔΑΦ
- ✓ Μελέτες αποτελεσματικότητας κ.ά.

Ζωντανή διαδικτυακή συνάντηση

- ✓ Επίλυση αποριών
- ✓ Κλινική άσκηση / Συζήτηση

Εποπτικές ομαδικές συναντήσεις

- 1^η εποπτική συνάντηση: Σάββατο 15/3/2025 (10:00 – 13:00)
- 2^η εποπτική συνάντηση: Σάββατο 5/4/2025 (10:00 – 13:00)

- ✓ Οι 2 ομαδικές εποπτικές συναντήσεις θα υλοποιηθούν διαδικτυακά
- ✓ Συντονισμός από 1-2 επόπτες - συντονιστές ανάλογα από τον αριθμό των εκπαιδευομένων
- ✓ Παρουσίαση και συζήτηση 2 περιστατικών / συνάντηση
- ✓ Από τους εκπαιδευόμενους θα ζητηθεί, να αποστείλουν περιγραφή των περιστατικών που επιθυμούν να παρουσιάσουν, ώστε να γίνει από τους επόπτες η επιλογή των 4 περιπτώσεων που θα συζητηθούν στις εποπτικές συναντήσεις.

Εκπαιδευτικά μέσα:

Οι συναντήσεις των εργαστηρίων/ ασκήσεων και οι εποπτικές συναντήσεις, θα γίνουν ζωντανά και διαδικτυακά, στο περιβάλλον της ηλεκτρονικής πλατφόρμας συναντήσεων της Google meet. Δεν απαιτείται εγκατάσταση λογισμικού στον υπολογιστή για τη συμμετοχή στις συναντήσεις. Η αποστολή των βιντεοσκοπημένων εισηγήσεων προς μελέτη θα γίνεται δυο εβδομάδες πριν την αντίστοιχη συνάντηση.

Εκπαιδευτικό υλικό:

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα λάβουν ηλεκτρονικά (μέσω dropbox) την προτεινόμενη προς μελέτη βιβλιογραφία και τις παρουσιάσεις των συναντήσεων.

Βεβαίωση παρακολούθησης

Με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης όλοι οι εκπαιδευόμενοι θα λάβουν βεβαίωση παρακολούθησης.

Συμμετέχοντες – προφίλ:

- ✓ Επαγγελματίες ψυχικής υγείας με εμπειρία με άτομα με αυτισμό ή /και στη ψυχοθεραπεία
- ✓ Ειδικοί εκπαιδευτικοί με εμπειρία με άτομα με αυτισμό
- ✓ Μεταπτυχιακοί φοιτητές / τριες σε Προγράμματα συναφή με Ψυχική Αγωγή και Ειδική Αγωγή

Οι οποίοι:

- ✓ εργάζονται ήδη με άτομα με αυτισμό, ή
- ✓ έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη θεραπεία και αποκατάσταση ατόμων με αυτισμό **και** έχουν ήδη εντάξει ψυχοθεραπευτικές πρακτικές στην κλινική τους πράξη ή προτίθενται να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρει η ψυχοθεραπεία ΚΣΑ στα άτομα **με αυτισμό χαμηλού και μέσου επιπέδου αναγκών**
- ✓ **Αξιολόγηση Σεμιναρίου:**

Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να συμπληρώσουν ανώνυμα ένα αξιολογητικό έντυπο για κάθε συνάντηση και ένα, συνολικά, στο τέλος της σειράς των σεμιναρίων

Εγγραφές ηλεκτρονικά στο tete.krechios.org έως και 20/11/2024

Κόστος συμμετοχής

- 620,00: Με την εγγραφή 100,00, το υπόλοιπο σε 3 δόσεις έως 31/3/2025.
- 500,00: Ειδική τιμή για φοιτητές, ανέργους, εφάπαξ καταβολή, εγγραφές έως 30/10/2024 και ομαδικές εγγραφές άνω των 3 ατόμων.
- 450,00: Ειδική τιμή για όσους – όσες κάνουν εγγραφή και στο πρόγραμμα

«Δουλεύοντας με αυτιστικά άτομα με χαμηλή ανάγκη υποστήριξης (ΥΛΑ) στα
διαφορετικά στάδια της ζωής»

που θα ξεκινήσει τον Φεβρουάριο του 2025

ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η καταβολή του ποσού γίνεται με κατάθεση στον Τραπεζικό Λογαριασμό: Εθνική Τράπεζα,
Αριθμός Λογαριασμού: **760/296002-85**, IBAN: **GR 440 110 76 000000 760 296002-85 SWIFT**
τράπεζας (BIGETHNGRAA. Δικαιούχος: Κέντρο Παιδιού και Εφήβου. Παρακαλούμε όπως
αναγράψετε στο καταθετήριο το ονοματεπώνυμό σας

- Σε περίπτωση έκπτωσης, λόγω φοιτητικής ή άλλης ιδιότητας, παρακαλούμε να αποστέλλετε αντίγραφο του σχετικού αποδεικτικού, μαζί με το καταθετήριο.
- Σε κάθε περίπτωση, παρακαλούμε να αποστέλλετε το καταθετήριο της τράπεζας στη διεύθυνση επικοινωνίας tete@kpechios.org

**Το ποσό για την προκαταβολή της εγγραφής (100,00) δεν επιστρέφεται σε περίπτωση
ακύρωσης της συμμετοχής**

Το συνολικό ποσό της οικονομικής συμμετοχής δεν επιστρέφεται σε περίπτωση που:

- Ο / Η συμμετέχοντας/ουσα ακυρώσει τη συμμετοχή του την παραμονή ή την ημέρα έναρξης του Σεμιναρίου.
- Ο/Η συμμετέχοντας/ουσα δεν εμφανιστεί στο Πρόγραμμα χωρίς προειδοποίηση.

Το ποσό της οικονομικής συμμετοχής επιστρέφεται σε περίπτωση που:

- Ο / Η συμμετέχοντας/ουσα ακυρώσει τη συμμετοχή του έως και 7 ημέρες πριν την έναρξη του προγράμματος.
- Το πρόγραμμα ακυρωθεί με ευθύνη του Κέντρου Παιδιού & Εφήβου.

Πληροφορίες: Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης & Εκπαίδευσης,
Τηλέφωνο: 2105731581, Δευτέρα – Παρασκευή: 10:00-15:00
E-mail: tete@kpechios.org